

What's new in Dengue?

Moderator: ศ. (พิเศษ) นพ. นวี โชติพิทยสุนนท์

Speakers: ศ.พญ. อุษา ทิสยากร

Prof. Tikki Pang (Pangestu)

บทความโดย พญ. วีรพรรณ หัตถสิงห์

ศ.พญ. อุษา ทิสยากร กล่าวว่า

โรคติดเชื้อไวรัสเดงกี เป็นปัญหาสำคัญระดับโลก เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยโดยรวมมีแนวโน้มสูงขึ้น องค์การอนามัยโลก (WHO Global Strategy for Dengue Prevention and Control 2012-2020) มีเป้าหมายจะลดอัตราการตายและอัตราพิการจากโรคติดเชื้อไวรัสเดงกีให้ได้อย่างน้อย 50% และ 25% ภายในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) ตามลำดับ (เทียบกับปี ค.ศ. 2010) ซึ่งจะต้องมี 5 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ diagnosis and case management, integrated surveillance and outbreak preparedness, sustainable vector control, basic operational and implementation research และ future dengue implementation ซึ่งจะเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จนี้

ในปัจจุบันมีวัคซีนเดงกีที่อยู่ในขั้นตอนการศึกษาในคนหลายชนิด วัคซีน Sanofi Pasteur CYD tetravalent dengue vaccine (TDV) เป็นวัคซีนที่มีการศึกษาทางคลินิกระยะที่ 3 ใน dengue endemic area คือใน Southeast Asia (CYD14) และ Latin America (CYD15) ซึ่งผลการศึกษาพบว่าวัคซีนนี้มีประสิทธิภาพโดยรวมต่อโรคติดเชื้อเดงกี (Overall efficacy against virologically confirmed case of any dengue serotype) 56.5% (95% CI 43.8-66.4) และ 60.8% (95% CI 52.0-68.0) ตามลำดับ ซึ่งถึงแม้ว่าประสิทธิภาพโดยรวมไม่สูงนัก แต่สามารถป้องกันการเกิด Dengue hemorrhagic fever (WHO criteria 1997) ได้ 80% (95% CI 52.7-92.4) และ 95% (95% CI 64.9-99.9) ตามลำดับ พบว่าคนที่มิภูมิคุ้มกันต่อไวรัสเดงกีมาก่อนรับวัคซีน (seropositive at baseline) ประสิทธิภาพของวัคซีนจะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มิภูมิคุ้มกันมาก่อน (CYD14 74.3% VS. 35.5%; CYD15 83.7% VS. 43.2%) และป้องกันการนอนโรงพยาบาลจากการติดเชื้อเดงกีได้ 67.2% (CI 50.3%-78.6%) และ 80.3% (95% CI 64.7-89.5%) ตามลำดับ

ASEAN Dengue Vaccination Advocacy Group (ADVA) จัดตั้งขึ้น มีจุดประสงค์เพื่อ

1. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการค้นหาผู้ป่วยและการวินิจฉัยโรคติดเชื้อเดงกีที่มีประสิทธิภาพ
2. พิจารณากลุ่มคนที่ควรได้รับวัคซีนเดงกี
3. ดูความเป็นไปได้ของโปรแกรมและการบริหารจัดการความเสี่ยง
4. มีการสื่อสารระหว่าง stakeholders และ
5. ร่วมมือกับ dengue initiative อื่น ๆ โดยการประชุมทั้ง 3 ครั้ง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011-2014 มีเอกสารการออกคำแนะนำวิธีการรายงานผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสเดงกีที่มีมาตรฐาน ความร่วมมือและแบ่งปันข้อมูลในเครือข่าย และการใช้ข้อมูลจาก mathematical modeling มาช่วยในการเลือกใช้มาตรการในการควบคุมเชื้อไวรัสเดงกี

Prof. Tikki Pangestu กล่าวว่า

การแพร่ระบาดของไวรัสเดงกีไปทั่วโลก เกิดเนื่องจากมีการเดินทางท่องเที่ยว การย้ายถิ่นฐานเพื่อทำงานและการติดต่อค้าขายเพิ่มขึ้น การเจริญเติบโตของเมือง ภาวะโลกร้อน ความยากลำบากในการควบคุมยุงพาหะ และการประมาณการภาวะโรคจากการติดเชื้อไวรัสเดงกีที่ต่ำกว่าความเป็นจริง

การนำเดงกีวัคซีนมาใช้ น่าจะเป็นกุญแจสำคัญในการควบคุมโรคได้ โดยต้องคำนึงถึงประสิทธิผล (cost effectiveness) ของวัคซีน ซึ่งจากการศึกษา mathematical model พบว่าวัคซีนเดงกี CYD tetravalent dengue vaccine (TDV) ของ Sanofi Pasteur มีประโยชน์และคุ้มค่า นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึง ราคา ความคงตัว และความสะดวกของการบริหารวัคซีน และสุดท้ายต้องมีความเข้าใจด้านการเมืองและสังคม เพื่อผลักดันให้มีการนำวัคซีนมาใช้ในการป้องกันโรคนี้

